

LA CAMPANA DE GRACIA

Any XIV - Batallada 3361

Preu: 15 cèntims

Barcelona, 22 de desembre del

Sense cap intenció...

Un diputat de la Lliga deia un dia, amb to doctoral...
 —Jo, senyors, no parlo mai al que no sé!
 Cal remarcar que és un home molt callat. Al Parlament encara no se li ha sentit la veu!

***
 I el mateix diputat, un cert dia va dir: «que havia debutat a la vida solament amb la seva intel·ligència».

Tothom sap que va començar sense res.

***
 Es parlava d'un prohoms radical que sempre està carregat de romanços.

—Mireu, només hi ha dues coses que li entren al cap —deia en Samblancat—: les canies i els barrets. Res més...

***
 Es conta d'un personatge de la Lliga que, trobant-se a Figueras —quan hi havia el penal—, va a visitar uns presos del seu districte.

—Deu ésser terrible passar la vida al presidi, oi? —va preguntar a un minyó que complia condemna.

I hom diu que aquest, empatat per la poca-solta de la pregunta, li contestà:

—No ho cregui pas. Visites com la de vostè no són pas gaire freqüents...

***
 Un autor de la colla dels savis, molt amic de l'Hurtado, deia l'altre dia a l'Ateneu:

—El que és la popularitat! Anit no em varen deixar entrar al teatre fins que vaig dir qui era!

—I qui vareu dir que éreu? —preguntà un malallengua...

***
 En un casinet radical es parlava de la valentia d'un cor-religionari que en els seus bons temps havia fet córrer la pólvora pels carrers més d'una vegada. I deia un:

—Mireu si era valent, que s'entenia amb la dona del seu barber...

Realment!

***
 El capellà. — Maria. Què és el primer que hem de fer per tal que ens siguin perdonats els nostres pecats?

La feligresa. — El primer... pecar.

El naixement d'aquest any

Visiteu els nostres aparadors

Atenció!!
Ciudadans: **CASA BASTIDA**

a la **PASSEIG DE GRACIA, 18**

Gran Basar de Sastreria i Camiseria

es on podreu vestir amb pocs diners i ben elegants: El sistema de vendre amb poc guany ens augmenta tan considerablement la venda que ens veiem obligats a fer engrandiments continuament. Amb els nostres seguits viatges a París i Londres estem al corrent de la moda a tot hora.

GRAN LIQUIDACIO PERMANENT DE TOTES LES EXISTENCIES DE LA TEMPORADA PASSADA

SECCIO DE SASTRERIA

100.000 Pantalons des de	5 pessetes
100.000 Vestits fets de llana des de	25 »
100.000 Gavanys rets de llana des de	25 »
100.000 Impermeables des de	10 »

En la Secció de Mida tenim un gran assortit de gèneres estil anglès tant per vestits com gavanys a 60, 75 i 95 pts. els mes superiors.

SECCIO DE CAMISERIA

100.000 Calçotets des de	1'95 pessetes
100.000 Camises blanques des de	3'95 »
100.000 Camises gran moda	4'95 »
100.000 Pijames des de	4'95 »

En la secció de mida tenim grans existències de cèfirs, franelles i sedes a preus **MES ECONOMICS QUE NII'GU**.

En casos d'urgència tenim una secció de confecció Ultra Ràpida que lliurem els encàrrecs a les quatre hores.

Considerant l'estalvi a cosa més essencial, obsequiem els nostres clients amb segells d'Estalvi de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i altres presents a proporció amb l'import de la compra.

NOTA: Els que de fora vulguin servir-se de la nostra casa, poden escriure i adjuntant 0'25 pessetes en segells, rebren figurins, mostres i un sistema especial per a prendre les mesures amb les instruccions per a rebre l'encàrrec abans dels 5 dies.

La tasca d'un desenferrat

Un amic desenferrat ens trameta aquesta llista seva del nou Govern...

Alvarez Aldés
J. M. Qd
Pareja Yenes
Josep Estrella

A. Létroux
Manuel Rico

Rafael Guerra

A. La...

del Río

Martin Barrio

R. Saper

Pita Rome

J. J. Roch

En aquests moments difícils el bon català ha de sentir-se més català que mai i ha de posar especial cura a afirmar, per damunt de tot, la seva personalitat.

CORRESPONDENCIA

Un del poble. — Es un xic massa personal. Cal generalitzar més.

Pepet. — Ho publicarem, després de fer-hi un retoc.

Moll. — Anirà com una seda.

Xanu. — El dibuix ens agrada. Podeu anar enviant.

Un republicà d'Amer. — Teniu tota la raó. I bé caldrà parlar-ne!

Sok. — No us ho prengueu així. Hi ha més dies que llonganisses.

Met. — Es massa violent. Cal moderar un xic els nervis.

P. P. R. i J. S. T. — Ho estudiarem. Per ara no us diem que sí ni que no.

Xato del Born. — Es «manso», molt «manso». No farem res.

Tres federals. — Adobat, farà el seu golg.

Martorellença. — Al cove.

Odon. — Acceptat. Ho publicarem.

Indi. — Res. Una hora «tonta» la té qualsevol.

Enric. — Sí? Ves per on!

Tomàs R. — Un xic inoportú. Veurem.

J. P. M. — Ca, barret! Rebríem.

Onofre. — Vós milloreu. Constància i fora.

Samuel R. C. — Ens n'assabentarem.

A. L. S. — De cap manera. Aneu errat.

Sopes. — Sí. Què més vol, ara?

Ignasi. — Anirà. Però, ull amb l'ortografia.

Millàs. — Mitja figa mig raim.

Bastos II. — No fa pel nostre tarannà.

Lolita. — Els publicarem. Als vostres peus.

E. T. — No, home, no. No és això.

Un sallentí. — Mirarem d'aprofitar-ho.

Preus de subscripció

Ciutat	1'80 pts. tr'm.
Península	2'10 » »
Estranger	3'75 » »

Català!

Si ets home d'esquerres... el teu diari és

LA HUMANITAT

portantveu del catalanisme d'esquerra

Immillorable informació. Col·laboració
escollida

Per a tot català d'esquerres és un deure
llegir i propagar

LA HUMANITAT

LA CAMPANA DE GRACIA

Setmanari dels esquerristes catalans

Redacció i Administració: R. Universitat, 25, entl. - Tel. 22122

L'ajornament de les eleccions municipals, imposat per les circumstàncies anormals perquè ha travessat Catalunya, sembla haver produït una minva en l'excitació ciutadana.

Sembla que, sobtadament, les eleccions s'hagin allunyat enormement, ja que la propaganda pública ha relentit, les campanyes s'han atenuat i fins la saludable rudesia d'expressió dels partits en lluita sembla suavitzada.

En això nosaltres, sincerament, pel que afecta les esquerres, veiem un mal al qual ha de posar-se remei aviat. Davant el perill d'un nou revolsolament dretista, semblant al registrat darrerament, que tant dany ha causat al bon nom de la República espanyola, les esquerres no han de plegar-se de braços. No han de deixar que el treball subterrani, constant, hipòcrita, de les dretes quedi sense resposta adequada.

Cal estar amb l'arma al braç, prest a l'ofensiva, i no adormir-se en confiança suïcida. Ha minvat el moviment pre-electoral. Ja queden dies!, diuen molts, sadollats de bona fe. No en queden massa, de dies, si es vol desfer l'obra coaccionadora de les dretes i particularment de la Lliga. L'enemiga secular dels avenços democràtics de la nostra terra.

No en queden gaires, de dies, ja que els agents reaccionaris, els elements antirepublicans, els defraudadors de l'opinió pública, no han parat un sol moment de bellugar-se en les ombres.

Les campanyes de la Lliga no han minvat. Les esquerres cal que imitin la seva conducta. Cal que tot català d'esquerres es converteixi en un agent de propaganda. Cal que tot esquerrà, que tot home demòcrata, que tot bon liberal, treballi per tal de desfer la perjudiciosa tasca reaccionària. Cal contrarestar, des d'ara, l'obra anticatalana i antirepublicana de la Lliga, que, embriagada per un triomf inesperat, veu ja Catalunya sotmesa al seu caprici i a les seves concupiscències, i l'Autonomia junyida al poder omnimode del capitalisme.

L'enemic és astut. Nosaltres, els homes d'esquerra, anem pel món amb el cor a la mà i donant la cara. L'adversari actua d'amagat. La seva obra és sorda, dissimulada, curulla d'insinceritat. No volem pas dir que hem de pendre'n exemple, ja que hi ha procediments que un home d'esquerra no pot utilitzar. Raons d'ètica els fan incompatibles. Repugnem als seus sentiments enlairats. Però hem de vigilar, estar amatents i no abandonar-nos a confiança excessives...

Per Catalunya. Per l'Autonomia. Per la República. Per la nostra dignitat, hem d'ocupar des d'ara el nostre lloc en la lluita.

UN BELL COMENÇAMENT

La Universitat autònoma

Tots els qui per obligació d'estudiant o de docent visiten sovint la Universitat de Barcelona, han pogut adonar-se'n del canvi radical que ha sofert, no sols l'aspecte exterior de l'edifici, ara net i polit, i ornat amb dos gentils jardins que embelleixen els claustres, sinó també l'aspecte de la multitud d'estudiants que sembla haver

renunciat a l'actitud avalotadora i cridanera heretada d'una tan antiga com trista tradició. El fet és que els alumnes de la nostra Universitat no havien donat mai un exemple de seny i de serenitat tan visible com el que han donat ara mantenint-se dintre la més perfecta disciplina durant aquests dies de greu agitació que acabem de passar. No és aventurat afirmar que si la Universitat no hagués adquirit el nou estil civilitzat del règim autònom, indefectiblement hauria vist els seus alumnes desertar de les aules, pendre

CAL TENIR-HO EN COMPTE

La Lliga contra les Cooperatives

Era natural que succeís així. No podia ésser d'una altra manera. La Lliga, partit de classe, moguda per un ideal egoista, portantveu d'un capitalisme baix de sostre, s'ha declarat, en ple Parlament de Catalunya, enemiga declarada del moviment cooperatista.

Segons el senyor Vallès i Pujals —l'advocat de totes les males causes— el cooperativisme és la ruina del comerç i no sabem quantes coses més. I en forma que tenia més de venedor de mercat que de parlamentari, va condensar l'odi que la Lliga sent per l'ideal mutualista, amb les paraules:

—Per a les cooperatives, ni un cèntim.

Ja ho saben, doncs, els nostres obrers, els empleats, la classe mitja que en les organitzacions cooperatives troba un abaratiment en el cost de la vida. La Lliga, enemiga com sempre de tot avenç democràtic que pugui afavorir el poble, vol que sigui negat tot ajut a les cooperatives...

Caldrà tenir-ho present.

No deixeu de comprar el pròxim número extraordinari de

La Campana de Gràcia

dedicat a

l'Any Nou

Tindrà setze planes i només costarà

25 cèntims

Pels seus nombrosos i intencionats dibuixos i pel seu text d'actualitat, degut a la ploma dels millors humoristes d'esquerra, el pròxim número de

La Campana de Gràcia

dedicat a l'any que comença, ha d'ésser llegit per tots els catalans

— Què explica, aquest bon home? El orim de Cuenca?
— No. Un discurs del fill de Primo de Rivera.

part més o menys activa en els aldarulls del carrer i obligar les autoritats acadèmiques a pendre la decisió d'avançar les vacances de Nadal i a tancar la Universitat.

Enmig d'aquests terribles esclats de barbàrie, que hem presenciats aquests dies passats al nostre país, no deixa d'ésser una nota consoladora i no deixa d'obrir el nostre cor a l'esperança el veure com la civilització que sembla haver fugit d'una massa recaiguda a l'estat salvatge, ha trobat un asil a els claustres de la nostra Universitat autònoma. Felicitem-nos-en. L'autonomia universitària ha tingut un bell preludi.

ALCOVER

Designació de candidats

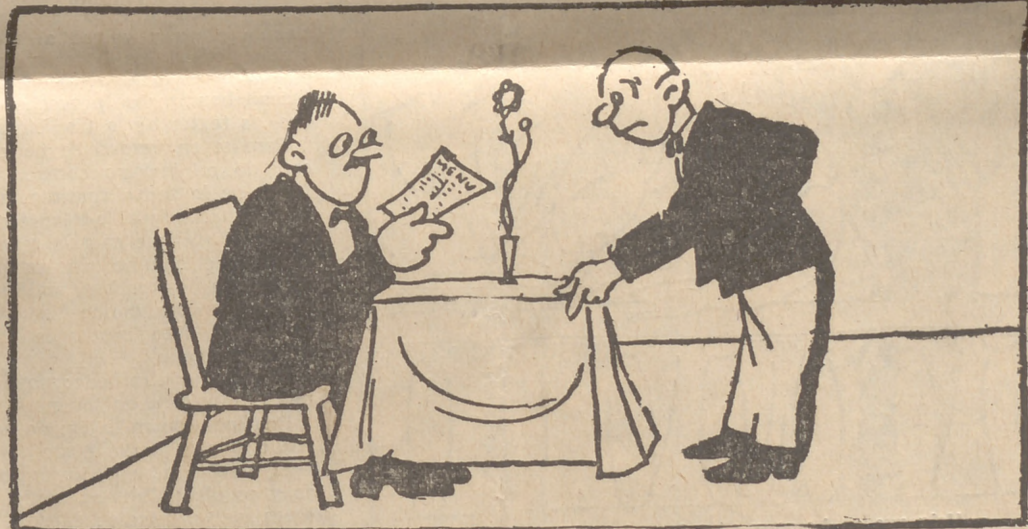
Al Casal d'Esquerra Republicana reunió generl per tal de designar els companys que en la pròxima lluita electoral hauran d'enfrontar-se amb els reaccionaris.

La sala d'actes de l'esmentat casal era plena d'afiliats, els quals esperaven animats quins havien d'ésser els candidats. A les nou obrí la reunió el president, qui explicà el per què de l'assemblea, i després de fer petits aclariments alguns dels assistents, quedaren proclamats, per unanimitat, els companys següents:

Delfi París i Martí, de la Indústria; Josep Martí i Mulet, paleta; Manuel Brunet i Pàmies, agricultor; Manuel Martí i Nogués, metal·lúrgic; Joan Garcia i Girona, agricultor; Josep Ferrer i Isern, mecànic; Josep Maria Jové i Ribera, xofer.

S'espera que la vida d'Alcover, ciutadans i ciutadanes d'esquerra, s'esforçaran perquè el triomf de la nostra candidatura sigui esplèndid.

A. A.

— Què voldrà? Cobert de quatre pessetes o cobert de cinc pessetes?
— Quina diferència hi ha?
— Una pesseta.

Francesc Macià

Aquests dies tot Catalunya passa unes hores d'angoixa. El seu President, l'home que ha lluitat per la seva libertat i per la seva dignitat, jau al llit del dolor. Una afecció traïdora ha vençut, encara que momentàniament, les energies de Francesc Macià.

Catalunya tota ha glatit d'inquietud aquests dies. L'estat del seu cabdill ha constituït una lloable adhesió ciutadana. I no és hiperbòlic afirmar que cada ciutadà, en desplegar el diari, la primera cosa que ha cercat, afanyós, ha estat les noves sobre l'estat de l'illustre pacient.

Aquesta dolorosa circumstància ha palesat, una vegada més, com Francesc Macià viu al cor de tots els catalans. Hi viu amb arrels afectives, amb lligams d'amor sincer, d'agraïment pregon.

Tot Catalunya s'ha commogut davant la nova sensibilitat de l'afecció del President. Tot Catalunya s'ha interessat per la seva salut. Tots els catalans, al fons del seu cor, han aixecat pregàries pel restabliment, complet i immediat, del President de Catalunya.

No cal dir com nosaltres, que sentim per Francesc Macià una veneració profunda, desitgem que, vençuda la dolença, torni aviat a desplegar les seves incansables activitats polítiques per al bé de la pàtria. I amb nosaltres ho desitgen tots els catalans dignes i honorats.

Siguem homes La dècima de la Lliga

La Lliga eixorca, la Lliga Catalana, ha llançat les proclames electorals. Aquestes proclames, diguem, no poden ésser més indignants del que són. Ataquen d'una manera desmesurada el més íntim de l'home d'«terra»: el seu ideal, el seu sentiment, la seva honorabilitat i honradesa, adhuc el decòrum personal. Són llegendes de foc, plenes de bilis, de llot, que surt d'uns homes que no són homes, són jueus i farizeus del sentiment humà; i ensem s'entusiasmen i es senten valents cantant les excel·lències d'una religió que no recorda més que crims i salvatjades comeses a la Humanitat. Si així comencen, com acabaran? L'home d'esquerra i sentiments humans que lleix els fills bruts de la gent neta... de roba, però bruta d'ànima, com el cor del codony, brut i terenyinós, i no es sent indignat davant l'ofensa el greuge que inflingeixen les proclames lligaires, o no és home o no sap què cosa és ésser-ne.

La Lliga eixorca i els seus homes, ja no defensen principis ideològics ni catalanisme de cap mena, ataquen els nostres sentiments d'una manera descarada i vergonyosa. No és Catalunya el que defensen, sinó una religió catòlica que encara recorden els nostres besavis pels turments d'aquella Inquisició que embrutí el món en nom, com és de suposar, d'un Déu en el qual no han cregut mai ni han respectat.

Parlen, també, d'una administració municipal mal portada pels homes d'esquerra i ataquen d'una manera injusta l'Esquerra Republicana de Catalunya, que va heretar d'uns Ajuntaments lligaires i lerrouistes dominants, per espai de vint-i-cinc anys, a l'Ajuntament de Barcelona. Ni la vergonya d'aqueix fet no els pot fer callar, com si no recordessin l'afar revisionista dels tramvies, els negocis de calç i ciment.

Si ells no tenen memòria, tinguem-ne nosaltres, homes d'esquerra, i sapiguem, abans que tot, ésser homes dignes d'un esperit republicà i catalanista, tot lluitant com sigui per tal de desemmascarar aquesta colla d'homes de negocis.

Per Catalunya i la República, tot home conscient dels seus deures ha de sentir-se ofès i ha de donar xurriacada forta i fer que triomfi plenament la nostra candidatura. El qui no sigui home i sigui covard, que voti la Lliga. En el pecat trobarà la penitència...

GASPAR TORRENTE

La dansa macabra

Lacònicament, les agències telegràfiques han comunicat als periòdics l'embarcament d'uns centenars de forçats destinats a una terrible expiació al presidi de La Gualana. Amb tot i el seu laconisme, aquesta nova no deixa de causar una profunda impressió. Mes que els durs treballs del fatídic presidi, de a brutalitat amb què puguin ésser tractats o de les generositats que amb ells puguin tenir els seus guardians, el que més impressiona és la ruta, amb males condicions, que han d'efectuar.

El vaixell «La Martiniera», que condueix els 750 forçats, té l'aparença d'un vaixell misteriós, fantasmagòric, que amb una dansa macabra es gronxa amb el seu vaivé sobre les aigües ades tranquil·les i transparents, ades tempestuoses i revoltades, com s. de les onades furioses que del fons de la mar insondable emergeixen, s'aixequés una vibrant protesta contra la inhumana deportació.

Els dissortats forçats que han tingut la desgràcia de caure sota la fèrula de la justícia de les autoritats ranceses, no poden pas estar massa contents del tracte que es veuen obligats a suportar. Van tancats en gàbies de ferro, aliment com unes bestioles, i no en surten pas durant el llarg i penós trajecte a menys que una gravíssima malaltia obligui els seus vigilants a treure'ls. S'ha donat el cas moltes vegades de trobar-los morts dintre la gàbia i llavors hom procedeix a la sumària inhumació i els cadàvers són llançats a l'Oceà, tomba acollidora dels seus cossos inanimats. I l'aigua remorosa, que gronxa d'acà d'allà el misteriós vaixell, és la freda mortalla que embolcalla els seus cossos i se'ls engoleix lentament.

Entretant, però, a desgrat d'aquesta mesura excepcional, dantesca, la criminalitat, enlloc de disminuir augmenta.

Amb tot, allí en la immensitat de la mar un vaixell que transporta un munt de carn humana segueix la seva dansa macabra.

Ha arribat a nosaltres la següent felicitació. Ens ha costat dos ralets.

En dia tan senyalat us demanem una estrena. La demanen en Cambó, l'Abadal i en Pellicena.

Es per als compradors de vots que estan a sou de la Lliga. Per als que amb trucs i martingales han lluitat sense fer figa.

Es per als que a fer la patota hi tenen la mà trencada. Per als que han rebut tants «su.ocos» i més d'una garrotada.

Terrament, propietari, fabricant, talladors... Què hauria estat de vosaltres si perdem les eleccions?

Ells han votat dotze voltes, emprant noms de gent difunta. Ells, al babau, amb insidies, han fet posà els pèls de punta.

En nom d'ells, els peixos grossos de la Lliga Catalana us desitgen bon Nadal amb ordre, negoci... i gana!

— Veig que en Lerroix s'ha tornat molt catòlic. — En què ho coneixes? — Perquè així que li varen donar l'encàrrec de formar Govern tot seguit va visitar els sagraris!

— Com que avui és la nit de Nadal, el baró vol ésser que ja podeu cantar.

TEXTOS CIDATS

“¡Rebeldes, rebeldes...”

L'adveniment al poder del senyor Lerroix, amb la col·laboració d'un ministre agrari i amb l'ajut de catòlics, agraris, monàrquics i la Lliga, dona una certa actualitat a un dels més famosos articles del batallador cap del partit radical. Ací el teniu...

«Si habéis de ingresar en una disciplina rutinaria y atávica, de jerarquías y de pontífices, de adhesión «incondicional» y de respeto sin límites, si venis a continuar la obra del pasado... jóvenes, plegad la roja bandera, dejad vírgenes las cuartillas, poneos los mangutos y volved al escritorio, vestíos la blusa y volved al mostrador, coged los libros y volved a la escuela, donde se fabrican hombres de provecho sobre los textos de la tradición.

Rebelaos contra todo: no hay nada o casi nada bueno. Rebelaos contra todos: no hay nadie o casi nadie justo. Si os sale al camino un mozo y os dice: Jóvenes, respetad a los viejos, decide: Mozo, ¿tierra a tus muertos donde no los profanen los vivos.

Si os apostrofan los genios alarmados de vuestra irrupción impetuosa y ríete, contestadles: Somos nueva vida. Adán nace otra. Llevad con vos un bolsillo de «respe» costal de faltas de respeto. El respeto inmoderado en el alma germinas didumbre. Sed arrogante si no hubiese en el mundo nada más fuer vosotros. No lo hay. La semilla mauda prende de la grietgranito, echa raíces, crende la penita, rasga la m. derrumba el castillo y triunfa. Sed imprudente si estuviéseis por el Destino y de la lid. Sed osados y osos, como si tuvieseis at vuestros pies la Victoria Muerte. Sois la vida, renueva, la naturaleza triunfa, el pensamiento gana, la voluntad que el amor eterno... Luchad, heredión de rebeldes, por los destinos de una patria, de un gran pueblo que, de una «gran patria» hunde. Levantadles de se incorporen a la vida, de la que estáis prohibe cuatrocientos años. Jóvenes barb hoy entrad a saco civilización decadente y de este país sin ventruid sus templos, acabad dioses, alzad el velo dovicias elevadlas a la a de madres, para vir especie, penetrad en lotos de la propiedad y dieras con

al, el r baró vol que tothom estigui content. Així

OS LIDATS srebeldes!

...a y rte, contes-
Somos vea vida.
ce qtr
con is un bol-
respe un costal
s de). El res-
oderac en el a-
enes dcumbre.
roganmo si no
en el nadie ni
s fue vosotros.
y.
illa muda pren-
grietranito, e-
es, crede la pe-
a la n, derrum-
astillo, triunfa.
mprudemo si es-
por del Des-
le la d.
adados sos, como
seis a vuestros
VictoriMuerte.
a vida, renueva,
tralezaunfa, el
ento gna, la vo-
que camor e-
d, heegión de
por los desti-
una pa, de una
eblo de, de una
patria) hunde.
tadles de se in-
a la d, de la
hace cua-
os a
es bñ
hoy en-
vilización
te y de este
truid sus
ven-
us d'ises.
ovicias
a de ma-
ara v
especie;
ros de to
teras con

...sus papeles, para que el fuego
purifique la injame organiza-
ción social; entrad en los ho-
gares humildes y levantad le-
giones de proletarios, para que
el mundo tiemble ante sus jue-
ces despiertos.

Hay que hacerlo todo nuevo,
con los sillares empolvados, con
las vigas humeantes de los vie-
jos edificios derrumbados; pero
antes necesitamos la catapulta
que abata los muros y el ro-
ca...o que nivele los solares.

Descubrid el nuevo mundo
moral y navegad en su deman-
da, con todos vuestros brios ju-
veniles, con todas vuestras au-
dacias apocalípticas.

Seguid, seguid... No os dete-
gáis ante los sepulcros ni ante
los altares.

No hay nada sagrado en la
tierra más que la tierra, y vos-
otros que la fecundaréis con
vuestra ciencia, con vuestro tra-
bajo, con vuestros amores.

***

La Humanidad tiene una hu-
milde representación en este
extremo de Europa, tenido co-
mo un puente para pasar al
Africa.

Es la vieja patria iberica, la
madre España, que baña sus
pies en dos mares y ciñe a su
frente la diadema de los Piri-
neos.

Ni el pueblo, diez y ocho mil-
lones de personas, ni la tierra,
500.000 kilómetros cuadrados, es-
tan civilizados.

El pueblo es esclavo de la
Iglesia: vive triste, ignorante,
hambriento, resignado, cobar-
de, embrutecido por el dogma y
encadenado por el temor al in-

«La major part de les dones, víctimes d'una vella moral formada de fantasmes i covardies, pateixen encara letàrgia intel·lectual. Tenen mandra de pensar i segueixen en tot les sug·gestions del pare, del marit i especialment del confessor. — Aurora Bertrana.»

fierno. Hay que destruir a Iglesia.

La tierra es áspera, esquiva, difícil; necesita que el arado la viole con dolor, metiéndole la reja hasta las entrañas; que el pico rasgue los altozanos y la pala iguale los desniveles y el palustre levante las márgenes por donde han de correr, sa- grados, los torrentes de agua que hoy se deraman estériles en ambos mares; necesita colonos que penetren en su alma y descubran sus tesoros, colonos que la cultiven con amor como los viejos árabes, caballe- ros del terruño que de nuevo con ella se desposen y auxilia- dos de la ciencia la fuercen a ser madre pródiga de treinta millones de habitantes y la per- mitan por su exportación en- viar aguinaldos de su rica des- pensa a otros ochenta millones de seres que hablan en el mun- do nuestro idioma.

«Escuela y despensa», decía el más grande patriota espa- ñol, D. Joaquín Costa.

Para crear la escuela hay que derribar la iglesia o siquiera cerrarla; o por lo menos redu- cirla a condiciones de inferioridad.

Para llenar la despensa hay que crear el trabajador y or- ganizar el trabajo.

A toda esa obra gigante se oponen la tradición, la rutina, los derechos creados, los intere- ses conservadores, el caciquis- mo, el clericalismo, la mano muerta, el centralismo y la es- túpida contextura de partidos y programas concebidos por ce- rebros vaciados en los troque- les que fabricaran el dogma re- ligioso y el despotismo político.

Muchachos, hacer saltar to- do eso como podáis; como en Francia o como en Rusia. Cread ambiente de abnegación. Di- fundid el contagio del heroís- mo. Luchad, matad, morid...

Y si los que vengan detrás no organizan una sociedad más justa y una poderes más hon- rados, la culpa no será suya, sino vuestra.

Vuestra, porque en la hora de hacer habréis sido cobardes o piadosos.

A. LERROUX

Barcelona, 1 de septiembre de 1906.»

— Aquest Muñoz Seca fa riure molt!
— Es que és monàrquic, sap?

ON VA ESPANYA?

Quan el 14 d'abril del 1931, en enfansar-se la monarquia, es proclamà la República, el poble espanyol, que estava as- segurat de llibertat i de justícia, clamà als quatre vents el seu crit de victòria vibrant i potent...

Per fi, la monarquia de dues generacions, trist record de la primera República del 1873, morta a mans del general Pavia, queia per sempre més sota les fúries populars per donar pas a bell nou a l'entronització de la segona República espanyola.

En la joia d'aquells dies, en els cants de victòria, en els discursos i en els visques de les nostres multituds, a més de la gaubança del moment s'hi endevinava i s'hi traslluïa un fort desig de seguretat per a l'esde- venidor del poble revoltat.

Amb el programa transfigurat per la victòria, deia el nostre poble: ningú no ens la pendrà, pels temps i els segles que vinguin mai més la monarquia al país no podrà tornar.»

En passat dos anys i mig des d'aquella data i avui, des- prés d'examinar sumàriament la situació actual, quina dife- rencia i quins canvis s'han suc- ceït d'aquells dies ençà!

Aquelles esquerres que unides amb el poble es cobriren de glòria aixecant la bandera de la re- volució per girar fora l'odiosa monarquia, minades per mes- quins partidismes i lluites in- testines, han deixat d'ésser el partit de la revolució de la ma- nera més llastimosa del món.

Les dretes, que els primers dies s'amagaren sota terra, te- meroses que la justícia dels tri- bunals de la revolució els fes purgar dels seus crims, passat l'espant dels primers dies tor- naren a donar fe de vida sor- tint a la superfície i organit- zant-se fortament per anar mi- nant el país i poder-se apode- rar de la República.

Fora les esquerres del poder, expulsats els socialistes i re- publicans autèntics, anorreades les figures del Comitè Revolucionari: Azafia, De los Rios, Lar- go Caballero, Domingo, Besteiro, Casares Quiroga i Prieto, les forces mal dites vives del país que no estan conformes amb la República, des de la Federació Patronal fins als cavernícoles, passant pels agraris, els monàr- quics i la clerecia, en un terme ben curt de temps han fet tals caps i mànegues al seu antuvi que avui la República ja

no és el que era el 14 d'abril.

La República que magnànima i generosa no sols perdé sinó que omplí de prebendes i ho- norà els servidors del Borbó ben cara paga la seva cavalle- rositat amb els vençuts. En el clergat, en la magistratura i en el militarisme es maquina i es conspira per a una possible res- tauració monàrquica, sense eu- femismes i a la llum del dia.

Passades les eleccions i en minora les esquerres, les dretes reaccionàries es preparen per donar el cop de gràcia a la República. En l'exaltació de la seva victòria clamen als quatre vents per la promulgació del seu programa. La Constitució que és la Revolució escrita de la República, fa que no fruïta, és revisada de cap a cap i d'un cop de ploma seran abo- lides les Lleis de Confessions Re- ligioses, de gauduls i desvotats, l'expulsió dels jesuïtes, la reforma agrària, l'Estatut i el laïcisme de l'Estat.

Amb aquest programa en por- ta i les bravates de les dretes que envaeixen el país de cap a cap, com una allau de corbs, l'esdevenidor de la nació és ben lluny d'ésser bonic.

I heus ací que els homes que al servei de les idees i de la lli- bertat lluiten i mediten, amb l'ànima en un pou de fel i vi- nagre, es pregunten contristats: On va Espanya? On va aquest país mediterrà en el camí del seu esdevenidor?

Es que Espanya és un país tan dissortat que no pot anar mai endavant? Es que, malgrat sentir la llibertat més que nin- gué, el nostre poble ha de viure sempre en l'esclavitud per- què no es sap entendre?

Per què Espanya no ha d'ésser com les altres nacions del món, caminant sempre cap al progrés i l'alliberació? Es que cal potser que la magnanimitat del nostre poble es tradueixi en el foc devastador que purifiqui la seva societat corrom- puda i putrefacta?

SALVADOR MAJO

DEU I EL VICARI

L'Església sempre queda bé

L'Església Catòlica prescriu l'o- bediència als poders constituïts. Tota autoritat ve de Déu. Així ens ho diu Andreu D. Toledano, a «El Matí».

Però... hi ha també un però. Per al cas que «el magistrat, portantveu de l'Estat, comari allò que Déu prohibeix», hi ha els manaments, uns altres manaments de la mateixa Església: «al més obeir Déu que els homes».

Encara que sembli una con- tradicció la cosa està ben cla- ra. Si els poders constituïts s'a- motllen a les «necessitats» de la caverna, cal respectar-los. Que no s'hi amotllen? La guer- ra civil!

I ací, és natural que l'inge- nu es preguntí: Però no deieu que tota autoritat ve de Déu? Déu, doncs, com queda?

Déu sempre queda bé. La res- ponsabilitat va a càrrec del Vi- cari.

Ei poble es esquerrà. Però el poble té, de vegades, de- falliments dolorosos. Cal que, ara més que mai, el poble palesi a les dretes que les minories, ar ben organitza- des que estiguin, no han de manar.

Les velles rifes barcelonines

Els nostres avis cercaven la sort tot fent, ensems, una bona obra

A Barcelona ja li ve d'anys la seva afeció per les rifes. En la darrera centúria, a més de les Rifes antiga i moderna de l'Estat i de diverses rifes particulars de barriada, s'efectuaven a Barcelona les rifes de la Casa de Caritat i de l'Hospital de la Santa Creu.

Els premis de la Rifa de la Casa de Caritat es pagaven amb quantitats en metàl·lic; els de la Rifa de l'Hospital, que consistien en objectes d'argent, escrivanes candelers amb les corresponents «espavilladores», escalfetes, palmatòries, piquetes i Sant Crist, una dotzena de coberts i moltes altres coses, es satisfien amb els propis objectes o bé amb el corresponent valor en metàl·lic; es deixava a l'afortunat el dret d'elecció.

Aquestes rifes tenien lloc cada setmana. Per a la Rifa de la Casa de Caritat, el número costava dos rals en plata; i un ral català, o sia nou quartos, el «número» de la Rifa de l'Hospital de la Santa Creu.

Per les festes de Nadal, també per Carnestoltes, l'Hospital celebrava rifes extraordinàries a favor de la Casa d'Exposits, o «infants gitats», que es deia en temps antic.

Els números d'aquesta Rifa costaven un sou o quatre quartos i mig; i els premis que s'hi podien treure eren indiots o porcells.

En aquells temps no hi havia butlletins, ni bitllets, ni dècims, ni vigèsims; les Rifes es feien amb números, de manera que tots aquells que volien provar la sort, no deien ni ho podien dir, que «havien pres bitllet», o comprat «un dècim»; deien que s'havien «assentat a la rifa».

Molts dels nostres lectors no sabran, segurament, què vol dir això d'«assentar-se a la rifa». En poques paraules direm que ve a ésser la senzilla operació d'ara d'entrar a comprar un dècim o un bitllet a qualsevol de les nombroses Administracions de la Rifa de Madrid. Però, llavors, l'operació era bonic més complicada i més pintoresca. Anem, doncs, a explicar-la amb els seus principals detalls.

A les places del Teatre, Boqueria, Sant Jaume, Angel, Capella de Marcús i altres llocs que no fossin destorb per al lliure trànsit, es posaven unes grans taules manlleuades, es a dir, formades per dos capitells i el tauló corresponent, les quals restaven tapades amb un cobertor de baleta, que de nova fou verda, però que el sol, les pluges —car hem de fer avinent que tota aquesta màquina de la fortuna s'instal·lava diàriament a camp ras—

les taques de tinta, abundoses i de diverses figures i mides, i les serradures havien fet tornar d'una color indefinida.

Al damunt de cada taula s'hi veien quatre o cinc tinters, amb cotó de blens i un petricó de tinta a cada un d'ells; les plomes corresponents, les quals

la portella, situada a la part de damunt del bombo, un noiet hi ficava la mà, treia una bola i cantava el número que hi havia escrit. Es cercava en la llista corresponent, i tan bon punt es trobava, sense llegir les extravagàncies que hi contenia, ni la relació de sants, es

dimarts —si el dilluns era festa s'endarreraria un dia el sorteig— el diari d'«En Brusí» publicava el resultat del sorteig o «extracció» de la manera següent:

«Número 96, José Puig, calle de Escudellers, número 11, segundo piso y otras señas».

Aquestes «otras señas» són les que havia de donar l'agraciat en recollir el premi, és a dir, les extravagàncies apuntades, per tal que restés identificada la seva personalitat.

La sort, en la passada centúria

segons el dir de la gent, provenien del gall de Nadal; uns tups de caps plens de serradures de caoba i uns quants quaderns de paper, plegats de llarg a llarg en forma de llibreta. Tot això constituï el material de semblant empresa.

El personal estava format per sis o vuit escriptors asseguts a banda i banda de les taules, en sengles cadires. En temps d'hivern i cap al tard, principalment, aquests escriptors no tenien més remei, per a lliurar-se del fred, que arrebossar-se amb llurs capes blaves d'esclavina, encasquetar-se les «catxutxes» fins a les orelles i esperar en tal disposició que hi anessin els aficionats a la Rifa.

El públic hi compareixia: totes hores del dia, però més especialment els dissabtes, després d'haver plegat de la feina i d'haver cobrat la setmanada.

L'aficionat o jugador es dirigia a l'escriptor, tot dient-li: «Assenti». I començant una tirallonga de paraules i frases, moltes vegades sense cap ni peus, afegien a seguit una lletania de sants i santes de la Cort celestial, acabant amb aquests mots: «Paga i vol «fulano de tal», que viu al carrer, etcètera».

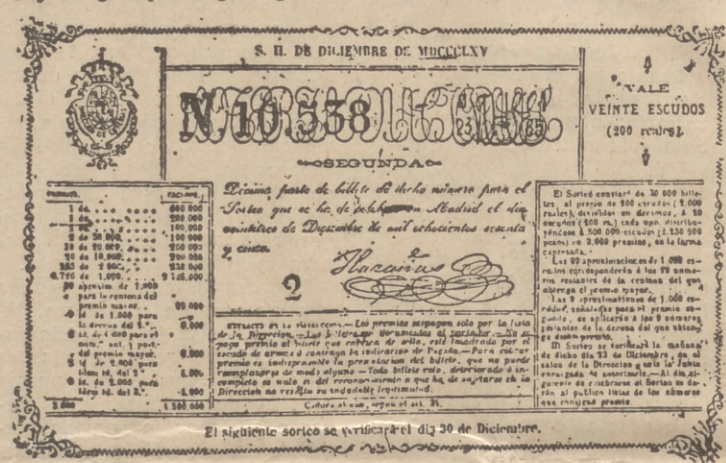
L'escriptor, tremolant de fred, si era a l'hivern, sense desarrebossar-se, resignat, anava apuntant allò que el jugador li deia, a continuació del nom, prèviament escrit al marge de la llista i lliurant a l'interessat còpia d'aquell en un rodolí de paper, restava finida la tasca, i... un altre a la taula.

De tot això se'n deia «assentar-se a la rifa».

El sorteig a l'«extracció», que en deien llavors, i encara és el mot, tenia lloc el dilluns de cada setmana per a les rifes de la Casa de Caritat i de l'Hospital, i es feia de la manera següent: En un gran bombo, que feien voltar dos bastaiques, hi havia totes les boles. S'obria

pronunciava en veu alta el nom de l'agraciat i l'adreça del seu domicili.

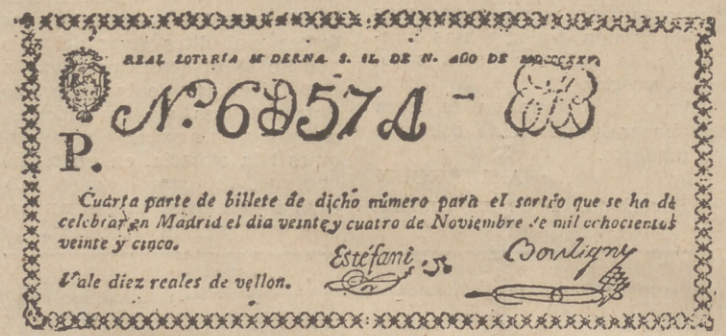
En aquesta cerimònia, al sorteig, millor dit, mai hi mancava concurrència, especialment de gent desenfeinada que desitjava guanyar algun quartet.

Un motiu de desengany

no fos sinó per a fer pa i beure, i, en conseqüència, així que s'assabentaven del nom i domicili de l'afortunat, arrencaven a córrer per tal d'ésser els primers a comunicar la bona no-

ven a la cantonada del Pla de la Boqueria i Riera del Pi. Totes aquestes rifes, les dels establiments de beneficència i les particulars, foren suspeses durant la segona meitat del pas-

L'esperança d'anys enrera

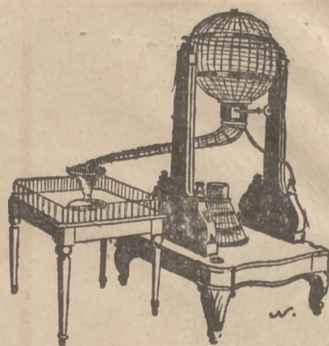
vat a l'interessat i aconseguir la recompensa merecuda per aquesta carrera joiosa.

Aquest original i popular costum que, com és de suposar, es repetia el dilluns de cada setmana, donà lloc a una frase que, després d'un segle, i de tant de temps que fa que es va variar el sistema de les rifes, encara perdura avui en dia. Ens referim a la pregunta: «Qui ha tret?», que feia la gent a tot aquell a qui es veia córrer pels carrers en qualsevol dia i hora que fos, pel motiu que fos, la pregunta del qual tenia el seu origen en la que dirigien els curiosos als qui travessaven, corrent, els carrers de la ciutat, els dilluns, portant la bona nova de la sort: «Qui ha tret? Qui ha tret?» D'aquí ve el mot, tan corrent encara en el temps actual, de «Treure a la rifa».

Com a nota final, direm que a l'endemà del sorteig, o sia el

sat segle, pel Govern, el qual, en tocant a rifes, no va voler que ningú li fes la competència.

I ara, el «bombo» oficial no admet rivals de cap mena!

El «bombo» oficial, àrbitre de la sort

Barcelona, ciutat d'hivern

Fum un fred que pela, aquí; no sé pas si això és Suïssa (m'hi jugaria una missa, que aquí fa més fred que allí), Barcelona... Barcelona... ets l'encís dels estrangers que aquí busquen amb diners la temperatura bona.

Tant si som a primavera com l'estiu tenim a sobre, aquí Barcelona es troba la frescura de primera. I, si som a la tardor, i l'hivern ja prop s'acosta, encara jo faig aposta que aquí és el lloc millor.

Per a passar-hi temporades no hi ha res com Barcelona, de temperatura bona, amb sorpreses amagades, com la d'ara, per exemple, que de fred m'estic pelant, mans i peus també glaçats i perdent de sobte el temple.

Tot arreu està glaçat; a les cases fa molt fred, tothom té, el coll, molt estret i duu el llombrigo arronsat amb aquesta gran nevada, i sento, ple d'emoció, que sols la calefacció és la meva enamorada.

Del sistema no en parlem; tota és bona, tant si és d'oli com central o de petroli o d'estelles que cremem a dins de l'escalfapanxes, fent les brases ben rogentes i les teies ben ardents, com xoriços de la Manxa.

Oh, tu, gran calefacció! que vals més «calés» que costes, que revifes coses mortes, jo et venero amb devoció.

PIM PAM PUM

En aquests moments d'incertitud, quan moltes coses es desdibuixen i apareixen perills pertot arreu, cal parlar a l'Espanya tota que l'única cosa incommovible és el republicanisme de Catalunya i el seu ferm desig d'ésser un poble amo dels seus destins.

«Assentar-se» a la Rifa, o comom jugaven els nostres avis

Un bitllet d'altre temps

Ca...
Us...
ments...
tra la...
que vol...
minal d...
Les...
tes a...
feudal...
ceu la...

La vic...
El di...
net pre...
nyant...
res mo...
ren a...
ments...
b-iques...
el vot...
ment d...
temp...
marqu...
Les h...
Bona...
ment...
naçant...
dretes...
d'una...
pot de...
ren cal...
pessete...
feix d...
tra els...
arribar...
pobra...
creure...
canots...
bes del...
pules...
terra...
Aque...
dames...
caven...
Uns...
funcion...
guarda...
cadors...
dames...
ven els...
fent se...
lectoral...
naces;...
prades...
ta vila...
El d...
altra...
dors; a...
ta una...
caciqui...
candid...

«en...
Cob...
«en...

Cartes de fora

Us preguem que ens envieu nota de tots els atropellaments, de totes les injustícies, de totes les bretolades que contra la República maquinin la gent de dretes, els cacics d'ahir que volen seguir essent cacics avui. Cal no silenciar l'obra criminal d'aquesta gent, cal donar-hi una publicitat atterradora. Les pàgines de LA CAMPANA DE GRACIA estaran obertes a totes les vostres veus de protesta. Contra el propietari feudal, contra el capellà facciós, contra l'innoble cacic, llanceu la vostra veu acusadora i justiciera.

CANET DE MAR

La victòria de la reacció

El dia 19 del mes passat, Canet presencià l'espectacle vergonyant de la victòria de les dretes monàrquiques que es llançaren a tota classe d'atropellaments i coaccions; en moltes fabriques els patrons demanaren el vot als seus obrers, com en el temps de la corrompuda monarquia.

Les humaníssimes dames de la Bona Mort anaven a l'atractament de les llars humils amenaçant que si no votaven les dretes no els farien el passament d'una pesseta de gallina i d'un pot de llet a la setmana; oferiren calcetes de criatura a 0'95 pessetes la peça; digueren un feix d'injúries i grolleries contra els homes d'esquerra i fins arribaren al segrestament d'una pobra velleta a la qual feren creure que els heretges republicans havien destruït les tombes del cementiri i que les despulles dels morts brollaven per terra.

Aquestes «bones» i desvagades dames, en la seva comesa, invocaven el nom de Déu.

Uns quants «valents» exercien funcions de sometent per tal de guardar les espatlles dels atracadors de consciències i de les dames vergonyants que atracaven els vots en «cuadrilla», tot fent servir el Crist de penó electoral. Coaccions, suborn, amenaces; heus aquí les armes emprades pels monàrquics d'aquesta vila.

El dia 14 de gener tindrem altra vegada eleccions, de regidors; a la nostra vila ja es nota una forta reacció contra el caciquisme que representa la candidatura de dretes, els noms

de la qual ens recorden els set anys de dictadura. Els homes d'esquerra tenim un gran optimisme per la candidatura del front d'esquerres, que els canetencs ja hauran pogut constatar la seva tasca durant prop de tres anys de govern, els quals han posat el nom de Canet al lloc que li pertocava.

El proper dia 14, canetencs i canetenques hem de donar una mostra de ciutadania barrant el pas a la reacció monàrquica que vol junyir-nos a una dictadura.

Canetencs!, tots en peu per a acabar d'un cop amb la farsa feixista. En nom de la llibertat, votem contra totes les coaccions el que ens dicti la nostra consciència.

JEP

CASTELLBISBAL

Un pastor d'ànimes

El pastor d'ànimes que im en aquest poble es veu que creu seriosament que tracta amb un ramat. Deixant de banda els que van a escoltar-lo, que per cert tampoc no els aflaga gaire, tots els altres ciutadans que tenim el bon gust de no voler sentir la seva «brillant» oratòria, i que com ovelles esgarriades anem pels camins de pernició en el camp de les idees, mereixem d'aquest subjecte els més durs qualificatius.

Recordo que, fa tres anys justament, quan l'afusellament criminal de Galan i Garcia Hernández, els ídols de tot bon republicà, aquest individu, representant i portantveu, segons ell, d'unes doctrines amarades de bondat i generositat, trobava ben aplicat el càstig, perquè així serviria d'exemple —i ho manifestava públicament a

tota aquesta colla de miserables disconformes amb la dictadura monàrquico-clerical que llavors imperava.

Suara, amb motiu d'una representació vodevilesca, celebrada el dia 8 del corrent mes, diada, segons es veu, diferent de les altres, ha llançat furiosament, des de la trona, la seva bilis en forma de torrent desbordat sobre les persones que hi assistiren, oblidant-se del respecte que mereixen a tota persona decent els gustos i les idees alienes. Conten que els seus oients, alguns d'ells concurrents a l'espectacle que tan blasfemava, i que, sense cap mania, anirien —mentre no fos vist—

a altres de tons molt més pujats i de feina més positiva, quedaren astorats i ja tenien por de veure sobre Castellbisbal un foc semblant al de Sodoma.

Caldria que aquest senyor tingués cura, en primer terme, de la seva missió, i que posés en pràctica, ell primer que ningú, les doctrines que informen el programa de la seva religió, tot respectant els altres, per equivocats que li sembli que vagin, no concitant dis de cap mena, perdonant tots els greuges que pugui rebre i, sobretot, no tolerant categories dintre el temple, exactament igual com en tots els altres aspectes de la vida. — J. A.

—I ara, de què farem?
—De què vols que fem? De «sin trabajo».

LES ESTRENES DE NADAL

Un atemptat a les butxaques ciutadanes

Diu un diccionari castellà que «aguinaldo» es lo que se presenta de comer o vestir por la fiesta de Navidad, a cuyo presente llamaron los latinos *zenium munus hospitibus dari solitum*.

Diu Suetoni que el primer dia de l'any es donaven estrenes als reis helènics com a senyal d'acatament i rebien el nom d'*apophoneta*. Si hom analitza el significat dels dies genials del mes de desembre dels gentils, en què uns als altres s'enviaven presents d'algunes coses de menjar —presents manats suprimir en el concili altitudinens, per diabòlics, per ésser costum dels gentils—, trobarem gran semblança amb els obsequis que es creuen i es fan aquests dies, no solament a Espanya, sinó a quasi tot el món.

Aquests presents es feren ja en temps dels romans, com sembla desprendre's del capítol 42 de la «Vida de Calígula», i més concretament en el 57 de la «Historia de Octavio César».

El primer present entre els grecs fou un ramell de revetlla que es donaven en visitar-se i felicitar-se a l'entrada de l'any, i després s'introduí el costum de regalar-se fruits.

A l'Estat Mitjà es mudà aquest costum, puix que l'Església va prohibir als cristians, com hem dit anteriorment, per ésser costum pagana, les estrenes, si bé és cert que, malgrat de l'esperit essencialment catòlic d'aquells temps, el costum va subsistir... i subsisteix encara.

L'estrena s'ha democratitzat molt.

Fa segles, i com que l'Església es veia incapaç d'impedir que un costum tan arrelat fos rebutjat, va consentir a la fi en ell i es va establir que els dignataris eclesíastics i els se-

nyors feudals havien de rebre, necessàriament, presents o obsequis dels que estaven sota els seus dominis; fou aleshores quan l'estrena va constituir, no un pont voluntari d'amistat o gratitud, sinó una càrrega onerosa, una humiliant contribució més de l'època de les tristes servituds.

Després, amb els temps, es fou endolint aquesta obligació i a la fi fou un fet voluntari de l'esperit, que tenia un mitjà per expressar la seva gratitud.

Després s'ha convertit en un abús. Demanen estrenes tots els que veuen la possibilitat de treure uns pessetes. Es presenten a les cases repartidors de tota mena amb un cromet més o menys bunyol i uns versos bunyols del tot, pidolant unes estrenes que es donen a contracor, quan es donen.

Sabem de casos curiosíssims en això de demanar estrenes. Havem vist trucar a la porta de les cases partidaris, escolanets de la parroquia, repartidors de telègrafs, mossos d'estació i fins... dependents del jutjat!

Avui, el negoci de les estrenes va de baixa. Motes cases han tancat la butxaca i el fatídic «no se dan aguinaldos» —així, en castellà— trenca no poques il·lusions.

Les mentides de cada dia

—Ous del dia.
—Per tu, faria el sacrifici més gran de la meua vida.
—Es la noia més bonica que he conegut.
—El senyor Cambó té molt talent.

Llegiu cada dia LA HUMANITAT

—El meu marit és un sant.
—Digues-me el que et passa. Pots tenir tota la confiança en mi, que sóc la teva millor amiga.
—Si manaven les dretes, hi hauria pau.
—Sí. És un model de «Paquin».
—S. S. S. Q. E. S. M...
—Acció Catalana és un partit jove...
—Es vol quedar a dinar amb nosaltres?
—Ja sap on és casa seva...
—Nosaltres, els catalanistes de la Lliga...
—Ditxosos els ulls que et veuen.
—Quin nen més maco!
—«El señor Pich pronunció un elocuente discurso...»
—Facilitats de pagament.
—Solament per a homes.
—Primer actor.
—Primera actriu.
—La bandera de la República als balcons de la Lliga...
—Hores de pagament: de 9 a 12.
—Visita gratuïta per als pobres.
—«Somos los amos de la calle»
—L'acompanyo en el sentiment...
—...T'ho juro pel més sagrat.
—El financer senyor Vidal i Guardiola...
—Liquidem a qualsevol preu.
—Peix fresc.
—Les Corts de «la República».
—«No apta para señoritas.»
—Tregu'm, amic sastre, que el seu compte em preocupa.
Etc., etc., etc...

Pensaments profunds

«La literatura mena a tot, si es deixa estar.»
«Davant del jutge i del sacerdot cal dir «sí». Després, queda tota la vida per a dir «no».
«Es molt difícil gastar diners decentment.»
«Es molt trist veure mitges de sis duros en cames de tres pessetes.»
«A un milionari sempre li manca un milió per a tenir-ne un altre.»
«La tasca dels rics és ensenyar els pobres a estalviar.»
«Si vols estar bo, evita tota disputa abans, durant i després de menjar.»
«Les dones no serveixen per a comprar corbates.»
«Vols que tothom t'ofereixi el seu ajut? Procura no necessitar-lo.»
«Una desgràcia no ve mai sola. Sempre l'acompanya una dona.»
«No hi ha res tan estúpid com un ciclista que no tingui pressa.»
«Es canvia més fàcilment de religió que de cafè.»
«La tardor és una primavera tarada.»
«Si vols viure en pau amb els veïns, procura no tenir-los.»
«La filantropia consisteix a tornar públicament el que s'ha obtingut en secret.»

—No sabia que a en Pich li agradés la marina...
—Sí, home. S'ha passat un grapat d'anys cantant allò de «en las alas del deseo...»!

—D'aquella roba que em va vendre, totes les minyones en porten.
—No és estrany. La Lliga se'n va quedar cent peces!

«El republicanisme d'Alba és fals com un duro sevillà» —ha dit el senyor Maura.
No calia que ho digués el senyor Maura. Ho sap tothom.

La Veu del Vespre espira a ésser portatveu de la «bona societat». I fins dona unes pessetes cada dia a la ràdio perquè escampi les seves notes mundanes!

Es debades que s'escarrassi. La «gent bien» no li donarà bel·ligerància. Ni amb l'Orion de Cortada!

Com havem sentit definir a quatre diputats de la Lliga al Parlament de Catalunya:

Martínez Domingo. — L'home que pensa i no parla.

Duran i Ventosa. — L'home que parla i no pensa.

Vallès i Puigals. — L'home que parla i no pensa.

Miracle. — L'home que ni pensa ni parla.

De molts pobles ens ve la queixa que la gent de la Lliga ha deixat de donar als pobres que es venqueren el seu vot es peces de vestir que els havien estat promeses. Els infelços no saben que el prometre i no pagar és una de les característiques de la Lliga!

El dia de les eleccions darreres van presentar-se a Vilanova una colla de minyons, amb boina, que es deien estudiants, la missió dels quals era guardar les espatlles de les monges que havien d'anar a votar. En sortir aquella jovenalla de la localitat, es trobaren a faltar un paraigua i un abric... Coses d'estudiants!

Uns presos han fugit de la Model (?) com han volgut. Uns vagabunds s'han fet escàpols, molt senzillament, del vaixell on eren reclusos.

Comentaris? Per què?
No és sols a Dinamarca on quelcom ja puja de podridura...

A València ha estat detingut un àcrat que rebia quatre mil pessetes cada setmana.
Ens hi fuguem un peix que la policia no arribarà a esbrinar qui les hi enviava.
I celebrariem perdre'l.

Ha debutat al Parlament el grotesc doctor Albani. Ha fet riure i ha fet fàstic. Aquest és el cabdill del feixisme borbònic? No en podien trobar un altre. Va per ells

Les dames dels robbers han emprès una campanya contra l'Exposició del Nu.

Es lògic. Deuen voler cobrir les estàtues amb les robes que confeccionen...

O que fan confeccionar a les noies dels convents, a ral la peça!

De tota la policia vella, no en quedaran a Catalunya més enllà d'uns vuitanta.

Ja veieu si era senzilla, la solució. No s'hi troben bé? Doncs amb anar-se'n, tot arreglat, Fixeu-vos-hi bé. Tot arreglat!

Entre els estudiants de Barcelona han estat repartits uns fulls de propaganda de l'anomenat «Fascismo español». No tenen desperdici.

Entre moltes altres coses, diuen que el seu lema és la «unidad de España» i que «en homenaje a esa unidad han de plegarse clases e individuos».

Apa, buenas!

Un tal Sánchez Mazas ha publicat un manifest feixista. I en ell parla que «Castilla està en pie» i de la «magnífica reacció castellana, peninsular e imperial», i de la «unidad ascendente de la patria»...

Si, home, si. No cal que s'hi escarrassi. «Por Castilla y por León, etc.»

L'Abel Velilla s'ha quedat sense arta.

La Lliga ha obtingut un petit èxit més.

Un èxit baix de sostre, com tots els seus.

En Pich i Pon, sots-secretari de Marina Mercant, és un esclat d'humorisme del senyor Lerroux.

Això palesa que el caudillo encara no ha perdut l'humor. Val més així.

En Barangó Solís ha estat nomenat representant del Govern a Maó.

Es veu que haver pertangut al grup «Alfonso» tard o d'hora té el seu premi.

REPICS

Mossèn Cusachs va sentir, certa vegada, de llavis d'un vailet de set anys, una paraulota lletja.

—Si em promets —li digué— no tornar a dir això que has dit, et donaré un ral.

—Es que en sé una altra, de paraula —respongué el noieta—, que ben bé val una pesseta!

Quan les darreres pluges, a la Cambra de la Propietat hi havia anunciada una reunió. I un prohóm, molt conegut, va deixar d'assistir-hi. A l'endemà, va preguntar-li en Mas Jebra:

—Ja ho veig. Ahir va deturar-lo a casa la inclemència del temps...

—No ho cregui pas —va ésser la resposta—: no vaig venir perquè plovia massa!

En un miting celebrat a la Sala Mozart per unes «dames catòliques», va discursar una propagandista ja «jamonà», mes lletja que un pecat.

En acabar, com sigui que li adreçaven lloances unes amigues, va dir, tota cofoia:

—No diguin això. Avui, en política solament poden triomfar les noies joves i vistoses!

—I ara! Precisament vostè acaba de demostrar el contrari! —li digué, obsequiós, un conegut periodista.

Ha estat designat per al càrrec de governador civil de Múrcia el periodista català Rodríguez Soriano. Ves per on podrà fer un gran servei a Catalunya. Com?

Fent que aquells autòmnibus deixin de portar gent a Barcelona...

En voler nullar l'acta de Francesc Macià, els Pérez Madrigal, Royo Villanova, Lamamié de Clairac, han palesat un esperit de via estreta, digne d'ésser lloat per Garcia Sanchis. I que consti que ja no ens estranya res.

Ja tenim en Jesusin Ullé delegat de l'Estat a la Transatlàntica.

Nosaltres, ho confessem, ignoràvem que el més petit dels Ullés tingué afició a les coses del mar. Ara només manca que en Polo el facin delegat a les «golondrinas».

L'Aldaz, ambaixador?
Vinga, home, vinga!

Ara resulta que a París es reclutaven extremistes per tal de moure soroll a Espanya. Que allí es repartia la «pasta» i que d'allí sortien les bombes i les armes...

Recordem que tot això ja va denunciar-ho el diari La Humanitat, sense que ningú en fes cas.

Som així.

Ara, les dretes cavernícoles i francament morruiques, les han emprès contra Gil Robles... Si jos possible que entre ells es devoreassin!
Però no tindrem tanta sort!

Ara ens resulta que Melquiades Alvarez coincideix amb Gil Robles.

Amb qui li falta coincidir al eterno reformista?

El senyor Martínez de Velasco s'ha negat a declarar-se republicà.

Ha fet bé. Ja en tenim prou de republicans de...

—Aquest bitllet, ací on el veieu, té una particularitat que no té cap més bitllet al món!
—I doncs, què té?
—Que és meu!

Sembla que les dretes tenen especial interès a oblidar els ajusellaments i els martiris de Montjuïc.

I les atrocitats d'Arlegui i Martínez Anido.

I els fets vergonyosos de Vera del Bidasoa...

Ho comprenem. Certs records front alt... els privarien d'anar amb el...

Parlà en Talada, de la Lliga, al Parlament, en tractar-se de la llei de bases de cooperatives, i va fer-ho d'una manera discreta i digna.

Això va treure de pollaque ra el senyor uDran i Ventosa, el qual, tot seguit, movilità el senyor Vallès perquè, d'una manera destemprada, esborrés el bon efecte que havia causat el seu company de minoria.

El senyor Tallada no se'n sap avenir!

Parlant del nou Govern, en El Diluvio que és un gabinet per a passar les festes.

Per a passar-les bé els ve la integren, no ho dubtem. Perquè el que és nosaltres!

Esteu de pega, Rahola

Esteu de pega, Rahola. No us acompanya la sort. Quan tot sembla vent en popa la barca no arriba a port.

Ja no sé quantes vegades us han deixat de recó quan complerta vós ja véieu a la fi vostra il·lusió.

El pescar una cartera costa més que hom no es creu. Quan a prop un creu tenir-la, altre cop molt lluny la veu.

Molt us fan guar, don Pere el que per a molts és fàcil: el que han estat en Ventosa, Cambó, Bertran i Rodés.

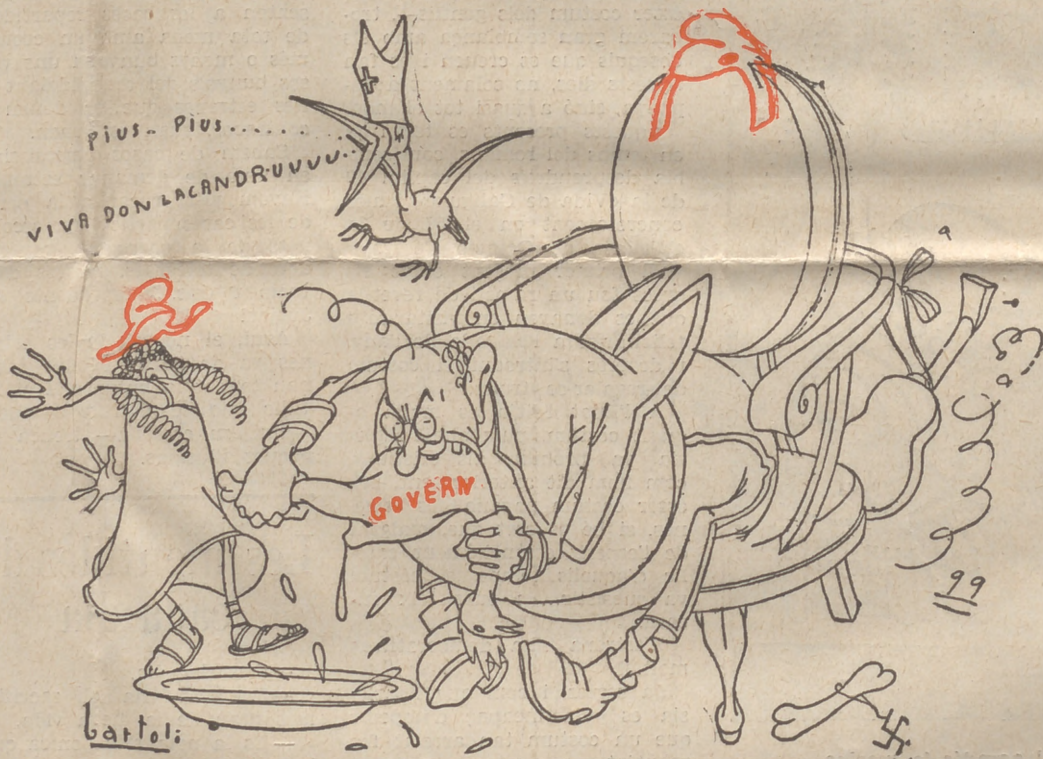
Mes, no perdeu l'esperança en la victòria final. Això si no us pren la plaça en Massot o bé en Nada.

Que vós, de tota la colla, sou el qui feu més patxoca. A una barba com la vostra un loc preminent li toca.

Es de pega, Rahola... però canviarà la planeta. Sereu ministre, don Pere, quan pugui un govern de dreta.

I entre en Gil Robles, imberbe, i en Lamamié de Clairac i en Martínez de Velasco, semblareu l'home del...

Catalunya vigila i espera. Vigila els moviments de l'enemic i espera, sense excessiva confiança, que serà complerta la paraula donada.

—A la fi he aconseguit menjar un «pavo republican»!